

“La capacitat per reinventar-se és el que garanteix la continuïtat del projecte”

Autora: Àngels Piédrola

Són paraules de Sergi Díaz, el que ha estat, fins a finals del 2007, el coordinador del Ateneu Popular de Nou Barris, de Barcelona. Ara ha agafat el seu relleu Marta González, com a nova coordinadora.

L'Ateneu Popular de Nou Barris és espai de difusió d'espectacles, de creació, però vinculat a l'entorn a partir de la realització d'activitats per i amb la població de l'entorn, que implica a la gent en el disseny d'aquestes. És també, per altra banda, un espai de dinamització política, que es planteja noves formes de política cultural al districte, que conjuntament amb altres entitats organitza esdeveniments festius i juga aquest paper de centre cultural i artístic i dinamitzador social i comunitari, al mateix temps.

Són diversos els articles escrits entorn a aquest naixement, com el que us assenyalem a continuació, però ens centrarem en els darrers anys de projecte, des de 1994 a 2007, temps en què l'Ateneu de Nou Barris s'ha anat consolidant i fent més gran, intentant donar resposta als nous canvis socials i a les noves realitats del districte.

<http://www.elpais.com/articulo/portada/prodigio/Nou/Barris/elpepusoceps/20070121elpepspor 8/Tes>

L'Ateneu, en el moment en que es va plantejar el disseny del nou equipament, va pensar que havia d'anar d'acord amb el projecte, és a dir: **“que fos flexible, que fos viu, que fos obert, que fos un espai de trobada i això ha estat clau per poder adaptar-se als nous canvis: polivalència, flexibilitat, obertura”**, segons Sergi Díaz. Ha sabut fer que col·lectius més diversos es trobessin còmodes (col·lectius més alternatius, ciutadans que no tenen cap adscripció política, gent gran, infants i joves.

L'aprenentatge més interessant és que diferents col·lectius amb interessos diversos puguin compartir aquest espai i, fins i tot, desenvolupar projectes conjuntament. Això ha estat clau per adaptar-se als nous canvis socials, i especialment ara, amb l'arribada de població nouvinguda, per fer possible, assenyala Díaz: **“no només vinguin a veure propostes sinó que s'apropiïn també de l'espai, en el sentit d'implicar-se en la seva gestió, en l'organització d'activitats”**.

La voluntat de que aquests nous col·lectius s'incorporin al barri està molt present en l'Ateneu, com a entitat, i en altres entitats del barri.

Com arribar als diferents col·lectius i persones per a què s'impliquin en el projecte? Per una banda, utilitzant mitjans de comunicació “tradicional” com cartells, díptics o revistes. Per una altra, **“el més efectiu és aquest treball de màrqueting relacional: les persones de l'entitat que estan en contacte amb la comunitat diàriament són els millors transmissors de la informació, doncs és més complexa, àmplia, rica i més interessant”**.

Actualment l'Ateneu Popular també està duent a terme un Pla de participació per tal de poder formalitzar canals perquè la gent pugui implicar-se en el projecte en la mesura dels seus interessos. **“Sembla que sempre en l'àmbit de la participació ciutadana s'estigui vivint en una crisi contínua. Costa que la gent participi”** assenyala Díaz i afegeix: **“Nosaltres estem en aquesta disjuntiva: és un problema nostre o és un problema de la gent? Jo crec que**

són les dues coses: potser la voluntat de ser oberts no és sinònim de ser oberts i també que buscar els incentius per a que la gent participi potser és més difícil de trobar que fa 20 o 30 anys. No és el mateix mobilitzar un conjunt de persones per aconseguir serveis bàsics, que era un incentiu molt més clar, que no ara per la gestió d'un projecte cultural que està demanant és el canvi social però un canvi que és molt difícil de percebre”.

I el treball amb altres entitats del territori i el coneixement d'altres realitat ens permetrà anar avançant en aquests reptes, donat que no hi ha receptes. **“És imprescindible estar en els espais de participació del barri o districte com a agent del territori (sigui el pla comunitari, xarxa d'entitats,...etc.), doncs és una espai de posada en comú entre diferents col·lectius agents (públics, associatius, privats)”**, assenyala Díaz i afegeix: “el treball en xarxa és el més efectiu, doncs fa que el lideratge no hagi de ser molt preponderant sinó que es va diluint entre molts col·lectius i entitats i fa que es pugui aglutinar a moltes entitats i persones amb interessos diferents.”

Però per a treballar en xarxa la voluntat d'una entitat no és suficient. Díaz indica: **“han de ser valors compartits entre diferents col·lectius que volen treballar d'aquesta manera. Requereix de molta trobada, coneixement, canals d'intermediació, però una s'aconsegueix que hi hagi els fonaments bàsics pel treball en xarxa, després és més fàcil aconseguir els objectius”**.

El districte de Nou Barris i el mateix Ateneu, on hi participen moltes i diverses entitats, són exemple d'una important vida associativa i comunitària, que és excepcional respecte altres districtes de Barcelona (i d'altres municipis). L'explicació, segons Díaz, és clara: **“hi hagut capacitat de regeneració interna, de les entitats i dels col·lectius, que ha fet que els projectes i les entitats es reinvertissin contínuament. Això és el que ha donat continuïtat als projectes i a les iniciatives”**

Està clar que aquesta capacitat per a reinventar-se i per a ser oberts i flexibles a les necessitats canviants de la comunitat, han fet de l'Ateneu un projecte cabdal per al seu districte i per tots els seus ciutadans i ciutadanes.